

OBSAH

Předmluva k přehledu dějin filosofie	7
K vymezení předmětu dějin filosofie	9
ANTICKÁ FILOSOFIE	17
Vymezení předmětu dějin antické filosofie	19
I. OBDOBÍ	23
I.A. Předsókratovská filosofie	23
A. 1. Předparmenidovská filosofie	24
Milétská škola	25
Pythagoras ze Samu a jeho škola.	26
Hérakleitos z Efesu.	27
A.2. Parmenidés a eleatská filosofie.	30
A.3. Filosofie po Parmenidovi.	36
I.B. „Řecké osvícenství“	39
B.1. Sofisté.	39
B.2. Sókratés.	43
I.C. Vrcholné období řecké filosofie	46
C.1. Řecký atomismus	48
C.2. Platón.	51
C.3. Aristotelés	60
II. OBDOBÍ	69
II.A. Staré školy.	70
A.1. Akademie	70
A.1.a. Pozdní Platónova filosofie a starší Akademie.	71
A.1.b. Střední Akademie	76
A.1.c. „Nová (třetí) Akademie“	78
A.2. Peripatetická škola	80
A.2.a. Athénské období Lykeia	81
A.2.b. Alexandrijské období Lykeia.	84
II.B. „Nové školy“	86
B.1. Stoicismus	87
B.1.a. Stará stoa	88
B.1.b. „Střední stoa“	96
B.2. Epikureismus.	99
B.2.a. Řecký epikureismus	99
B.2.b. Římský epikureismus	104
B.3. Skepticismus	106
B.3.a. Nejstarší období skepticismu (tzv. raný skepticismus).	106
B.3.b. Další vývoj skepticismu	108
B.3.c. Římské období skepticismu.	109

III. OBDOBÍ	113
III.A. Staré školy	114
A.1. Akademie	114
A.2. Peripatetická škola	118
A.3. Stoicismus	119
A.4. Skepse	124
A.5. Novopythagoreismus	126
III.B. Nábožensko-filosofické proudy	128
B.1. Judaismus a alexandrijská filosofie.	129
a) Judaismus.	129
b) Alexandrijská filosofie.	132
B.2. Křesťanství	135
B.3. Gnosticismus.	140
B.4. Křesťanská apologetika a Órigenés	146
a) Apologetika 2. stol. a základy křesťanské teologie	147
b) Apologetika 3. stol. a Órigenés	151
IV. OBDOBÍ	155
IV.A. Staré školy	156
IV.B. Nové filosofické směry.	157
B.1. Křesťanská filosofie	157
B.2. Novoplatonismus	157
B.2.a. Alexandrijsko-římské období.	158
B.2.b. Syrsko-pergamská škola.	164
B.2.c. Athénsko-alexandrijské období	165
B.2.d. Alexandrijský novoplatonismus	168
STŘEDOVĚKÁ FILOSOFIE	171
ÚVODNÍ SLOVO	173
I. Počátky středověkého filosofování (3.–10. století).	177
I.A. Obecná charakteristika počátečního období středověké filosofie.	178
I.B. Patristika – teologie a filosofie církevní otců.	181
B.1. Řeční teologové jakožto filosofové.	182
B.2. Latinští teologové a filosofové	188
I.C. Karolínská renesance	198
C.1. První (raná) fáze karolínské renesance	199
C.2. Druhá (pozdní) fáze karolínské renesance	202
II. Formování hlavních proudů středověké filosofie (11. a 12. stol.)	207
II.A. Význam školských institucí	208
II.B. Dialektika, antidialektika, peripatetismus	210
II.C. Spor nominalismu s realismem	215
II.D. Sv. Anselm z Canterbury a Petr Abelárd	221
II.E. Mystické tendence	227
II.F. První pokusy o syntézu	232

II.G. Arabská a židovská filosofie	237
III. Vrcholné podoby středověkého filosofování (13. a 14.století).	245
III.A. Charakteristika základních podmínek a předpokladů	246
A.1 Rozvoj školství	247
A.2. Překladařství	250
III.B. První výraznější recepce aristotelismu	252
III.C. Předpoklady vrcholných recepcí aristotelismu.	255
C.1. Vznik mendikantských řádů	255
C.2. Vliv aristotelismu a augustinovského novoplatonismu	256
III.D. Františkánské syntézy.	258
III.E. Dominikánské syntézy	266
III.F. Recepce averroismu	271
IV. Období úpadku středověkého způsobu filosofování (14. a 15. století) . . .	275
IV.A. Via antiqua	276
A.1. Umírněný aristotelismus	276
A.2. Averroismus	277
A.3. Tomismus	278
A.4. Scotismus	279
A.5. Novoplatónismus	279
A.6. Eklekticismus	281
IV.B. Via moderna	282
B.1. Oxfordská škola	284
B.2. Paříž.	285
B.3. Jiné oblasti	286
DODATEK: Počátky českého filosofického myšlení.	287
A. Nejranější počátky českého filosofického myšlení.	288
B. Pražská univerzita.	289
C. Církevně reformní hnutí.	294
POZNÁMKY	297
LITERATURA	314
Rejstřík	318